

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo održivog razvoja i turizma

NAZIV PROPISA

Predlog strategije upravljanja otpadom u Crnoj Gori

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Strategija za upravljanje otpadom u Crnoj Gori (u daljem tekstu: Strategija) je dokument čijim donošenjem se daju smjernice za planiranje aktivnosti u oblasti upravljanja otpadom kroz Državni i lokalne planove upravljanja otpadom. Donošenjem Strategije daje se dugoročni okvir za planiranje aktivnosti na način koji je u skladu sa EU propisima i standardima, kao i zakonodavstvom Crne Gore. Na taj način daje se snažan doprinos za unapređenje stanja u ovoj oblasti u Crnoj Gori.
- Dosadašnji način organizovanja i obavljanja poslova upravljanja otpadom nije dao očekivane rezultate i potrebno je izvršiti određene korekcije i dodatna usaglašavanja sa izmjenama u skladu sa relevantnim propisima EU.
- Posljedice neadekvatno uspostavljenih odnosa i načina obavljanja poslova u ovoj oblasti rezultiraju visokim rizikom za životnu sredinu i zdravlje ljudi. Takođe, u susret članstvu Crne Gore, potrebno je postepeno prilagoditi način na koji se upravlja svim vrstama otpada kako proces pregovora ne bi bio usporen, a nakon članstva, kako ne bi bili izloženi riziku da za nerješavanje ovih problema Crna Gora izdvaja velika finansijska sredstva i da se podnose predstavke nadležnim sudskim organima u EU.
- Prije svega neadekvatnim postupanjem s otpadom najviše će biti oštećeni građani Crne Gore, jer će biti izloženi riziku za njihovo zdravlje, ali i životna sredina u kojoj obavljaju određene aktivnosti.
- Zadržalo bi se postojeće, a najgore stanje.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Opšti cilj Strategije je uspostavljanje funkcionalnog i održivog sistema upravljanja otpadom u Crnoj Gori, u cilju unapređenje stanja u oblasti zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

Kao posebni ciljevi Strategije izdvajaju se:

- dostizanje definisanih ciljeva utvrđenih u zakonodavstvu Crne Gore koji se odnose na recikliranje, povrat i smanjenje odlaganja biorazgradivog otpada;
- postizanje zadovoljavajućeg nivoa razvoja i intenzivne primjene u praksi sistema primarne i sekundarne selekcije otpada, sve sa ciljem prikupljanja reciklabilnih materijala radi ponovne upotrebe i/ili reciklaže, tj. njihove ekonomske valorizacije, odnosno prerade u druge proizvode sličnog ili nižeg kvaliteta, koji svakako imaju mjesto na tržištu;
- obezbjeđivanje tretmana kanalizacionog mulja;
- uspostavljanje sistema upravljanja otpadom za iskorišćenje energije iz otpada i/ili termičku obradu otpada;
- uspostavljanje sistema upravljanja posebnim vrstama otpada koji se odnosi na proširenu odgovornost proizvođača;

- sanacija postojećih neuređenih odlagališta kojom bi se oslobodio prostor za druge namjene koje su u javnom interesu;
 - uvažavanje da će se u Crnoj Gori povećati količine proizvedenog otpada u skladu sa ekonomskim razvojem;
 - održivo upravljanje resursima sa kojima raspolaže Crna Gora u oblasti upravljanja otpadom;
 - sveobuhvatan pristup kroz sagledavanje svih sektorskih politika povezanih sa pitanjima iz oblasti upravljanja otpadom.
- Ovi ciljevi su usklađeni, odnosno odgovaraju ciljevima sadržanim u Ustavnoj odrebi o Crnoj Gori kao ekološkoj državi, Nacionalnoj strategiji o održivom razvoju, relevantnim dokumentima za pristupanje Crne Gore EU, itd.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema su formiranje tri regionalna centra za upravljanje otpadom (Region Centar – obuhvata Podgoricu, Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Plužine i Šavnik; Region Sjever – obuhvata Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin, Pljevlja, Žabljak, Berane, Rožaje, Plav i Andrijevicu i Region Primorje – obuhvata Bar, Ulcinj, Herceg Novi, Kotor, Tivat i Budvu) i opcija formiranja jedinstvenog regiona za upravljanje otpadom koja podrazumijeva obradu otpada iz svih opština.

Finansijska sredstva koja su potrebna za izgradnju tri regionalna centra za upravljanje otpadom su 51 895 milon eura, dok je za izgradnju jedinstvenog regiona za upravljanje otpadom potrebno 150 995 miliona eura.

Modeli finansiranja tj. investiranja mogu biti kroz koncept privatno javnog partnerstva ili koncesije, čime bi se smanjili navedeni troškovi.

- Strategija je krovni planski dokument koji daje smjernice za uspostavljenje efikasnog sistema upravljanja otpadom i koji je urađen u saglasnosti sa strategijom EU u ovoj oblasti. Ove strateške smjernice ukazuju na cjelokupni pristup, ali detaljno ne navode konkretne mjere koje treba preduzeti u oblasti upravljanja otpadom. Detaljne mjere za stvaranje efikasnog integralnog sistema upravljanja otpadom biće sadržane u Državnom i lokalnim planovima upravljanja otpadom.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja iz Strategije uticaće prije svega na jedinice lokalnih samouprava, komunalna preduzeća, privredne subjekte i građane.
- Imajući u vidu da Crna Gora u narednom periodu mora uspostaviti efikasan sistem upravljanja otpadom, primjena Strategije izazvaće određeno povećanje troškova u odnosu na postojeći nivo.
- Na osnovu prethodno navedenog pozitivne posljedice opravdavaju troškove koje će se stvoriti primjenom Strategije.
- Strategijom se podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Implementacijom Strategije doći će do određenih administrativnih opterećenja. Donošenjem Strategije nema biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;

- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojele sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Na osnovu Strategije može se zaključiti da sprovođenje njenih pojedinih djelova zahtijeva investiranje, odnosno finansijska sredstva iz budžeta države i jedinica lokalnih samouprava. Nakon izrade Državnog plana upravljanja otpadom moći će se preciznije navesti potrebni iznosi finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.
- Obezbeđivanje finansijskih sredstava vršiće se u kontinutetu u narednih 15-tak godina.
- Implementacijom Strategije proizilaze međunarodne finansijske obaveze koje će biti precizno utvrđene novim Državnim i lokalnim planovima upravljanja otpadom.
- Donošenjem Državnog plana upravljanja otpadom planiraće se finansijska sredstva u budžetu za narednu godinu.
- Strategija je planski dokument, a ne propis, tako da nije planirana izrada podzakonskih akata.
- Prihod za bužet Crne Gore ostvariće se implementacijom Strategije u dijelu plaćanja naknade za posebne vrste otpada („produžena“ odgovornost proizvođača i uvoznika za proizvode od kojih nastaju posebne vrste otpada (otpadna ambalaža, otpadna vozila, otpadne gume, otpad od električnih i elektronskih proizvoda, otpadne baterije i akumulatori i otpadna ulja) i plaćanjem naknade za privremeno skladištenje komunalnog otpada.
- Nije korišćena posebna metodologija za preciznije utvrđivanje finansijskih izdataka/prihoda, ali je iskazana kroz Državni plan upravljanja otpadom.
- Precizni obračun finansijskih izdataka/prihoda biće dat u novom Državnom planu upravljanja otpadom.
- S obzirom na to da Predlog Strategije do sada nije dostavljan, nije bilo sugestija Ministarstva finansija.
- /.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

- Preko Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i UNDP korišćena je pomoć relevantnih eksperata za ovu oblast.
- U toku izrade Strategije održan je veliki broj okruglih stolova i radionica na kojima su prisustvovali predstavnici jedinica lokalne samouprave, Udruženja komunalnih preduzeća, Zajednice opština, Privredne komore, Unije poslodavaca, Agencije za zaštitu životne sredine, Ministarstva zdravlja, Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, nevladinih organizacija, privrednog sektora i drugih zainteresovanih subjekata za pitanja upravljanja otpadom.
- Prisutni predstavnici na prethodno navedenim skupovima razgovarali su o dilemama koje imaju u vezi Strategije, kao i o odnosima različitih subjekata odgovornih u oblasti upravljanja otpadom. Predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma su ukazali da će tokom predstojećih pregovora sa nadležnim tijelima Evropske komisije poglavlje životne sredine, i u tom okviru i oblast upravljanja otpadom, biti jedno od ključnih pitanja, i predložili dugoročne

mjere za njegovo rješenje.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
 - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
 - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
-
- Za implementaciju Strategije potencijalne prepreke su neadekvatni administrativni i tehnički kapaciteti za oblast upravljanja otpadom, posebno na lokalnom nivou u Crnoj Gori.
 - Primjenjivaće se Zakon o upravljanju otpadom, radiće se na edukaciji javnosti i nadležnih subjekata, obezbijediće se finansijska podrška, i sl.
 - Glavni indikatori biće dobijeni kroz evidentiranje količina svih vrsta otpada koje se nalaze u okviru tokova otpada uspostavljenih na osnovu važećih propisa.
 - S obzirom da su Zakonom o upravljanju otpadom utvrđene nadležnosti, za monitoring i evaluaciju sprovođenja Strategije biće nadležni prije svih Agencija za zaštitu životne sredine, ali i nadležni organi javne uprave na državnom i lokalnom nivou.

Podgorica, 29.06.2015. godine

DRŽAVNA SEKRETARKA
Daliborka Pejović

Daliborka Pejović